

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/135/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318202222
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8318202222.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovéj a Mgr. Miloša Koleka, v spore žalobkyne M. G., D.. XX.XX.XXXX, N. O. XXX/XX, XXX XX O., proti žalovanému Okresný súd Humenné, Laborecká 17, 066 01 Humenné, v konaní o odškodné 1.000.000,00 eur s prísl., o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 7C 23/2018-107 zo dňa 9.9.2019 takto

rozhodol:

Zrušuje uznesenie a vracia vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením prvoinštančný súd konanie zastavil. Po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená Ministerstvu spravodlivosti SR. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady súd rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Prvoinštančný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa sa domáhala úhrady sumy 1.000.000 eur ako náhrady škody za nesprávny úradný postup žalovaného, keď uvedená suma predstavuje náhradu za stratu originálu stavebného povolenia, ktoré malo byť doručené Okresnému súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 6C 25/2003, pričom zo strany Okresného súdu Humenné došlo k strate originálu tohto stavebného povolenia zo spisového materiálu.

Prvoinštančný súd po tom, čo vo veci konal a nariadil pojednávanie, skúmal podmienky, za ktorých môže vo veci konať a aplikujúc ust. § 3, § 4, § 10 ods. 1 a § 161 ods. 1 CSP a ust. § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 15 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. dospel k záveru, že vo veci neprebehlo predbežné prerokovanie nároku na príslušnom orgáne, kedy poškodený sa obracia na príslušný orgán o predbežné prerokovanie nároku s cieľom vec prerokovať mimosúdne. Až keď toto konanie nie je úspešné, je možné vec uplatniť na súde. Predbežné prerokovanie nároku je podmienkou, ktorá musí byť splnená pri prejednaní veci na súde. Absencia žiadosti o predbežné prerokovanie nároku bráni ďalšiemu postupu súdu v konaní, čo má za následok neodstrániteľnú prekážku konania. Preto prvoinštančný súd konanie podľa § 161 ods. 2 CSP zastavil a vec postúpil Ministerstvu spravodlivosti, ktoré je príslušné na konanie o predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody. Až po tomto konaní žalobkyňa môže podať žalobu na súd a domáhať sa uspokojenia nároku na súde, pokiaľ jej nárok neuspokojí príslušný orgán.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V danom prípade zastavenie konania zavinila žalobkyňa, pretože žalobu podala na nesprávny orgán. Preto jej súd uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania.

3. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa. Žalobkyňa namietala, že zákonná sudkyňa mala snahu mariť jej žalobu. V uznesení uviedla, že súd zistil nesprávny úradný postup, pretože žalobkyňa nežiadala predbežné prerokovanie konkrétnej veci na Ministerstve spravodlivosti. Poukázala však na skutočnosť, že v minulosti už niekoľkokrát písala ministrom spravodlivosti.

4. K odvolaniu zaujal písomné stanovisko žalovaný, ktorý uviedol, že odvolanie nespĺňa náležitosti podľa § 363 CSP, žalobkyňa nie je s uznesením stotožnená, čo však nemôže byť odvolacím dôvodom. Žalobkyňa neuviedla odvolací návrh. Prvoinštančný súd správne všetky okolnosti vyhodnotil a správne vo veci aj rozhodol a rozhodnutie aj náležite odôvodnil. Žiadal, aby odvolací súd odmietol odvolanie, alebo aby rozhodnutie prvoinštančného súdu bolo potvrdené.

5. K vyjadreniu žalovaného zaujala písomné stanovisko žalobkyňa, ktorá uviedla, že v návrhu, ktorý podala na prvoinštančný súd dňa 21.5.2018 jasne uviedla, čoho sa domáha. Tieto okolnosti neriešila zákonná sudkyňa na pojednávaní pred prvoinštančným súdom.

6. Odvolací súd skôr, než vo veci začal konať, dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je možné odmietnuť. Z obsahu odvolania žalobkyne (§ 124 ods. 1 CSP a § 363 CSP) jednoznačne vyplýva, že napáda rozhodnutie prvoinštančného súdu o postúpení vecí a zastavení konania, pretože o veci už s Ministerstvom spravodlivosti (konkrétne s ministrom) komunikovala a postup súdu nebol správny, keď konanie zastavil a opäť vec postúpil Ministerstvu spravodlivosti, keď má záujem vec prejednať pred súdom.

7. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobkyňa podala riadnu žalobu na náhradu škody proti žalovanému Okresnému súdu Humenné, kde sa domáhala náhrady škody vo výške 1.000.000 eur za stratu listiny v konaní vedenom pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 6C 25/2003.

Na výzvu prvoinštančného súdu svoju žalobu podaním zo dňa 22.10.2018 (čl. 43 súdneho spisu) doplnila. Na uvedenej žalobe trvala, na pojednávaní pred prvoinštančným súdom dňa 6.6.2019 na žalobe opäť trvala.

Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa sa domáha pred súdom ochrany svojich individuálnych práv žalobou na úhradu škody 1.000.000 eur, ktorá škoda jej mala vzniknúť postupom súdu (Okresný súd Humenné). Tento nárok je možné posudzovať podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k predbežnému prerokovaniu nároku podľa § 15 a § 16 uvedeného zákona je potrebné uviesť, že ide o podmienku, ktorá musí byť splnená v čase podania žaloby na súde. Vyhodnotenie tejto podmienky spadá do kompetencie súdu počas posudzovania uplatneného nároku žalobou.

Pokiaľ súd posudzuje nárok na náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z., predbežné prerokovanie nároku posudzuje ako hmotnoprávnu podmienku uplatneného nároku, nie ako procesnú podmienku pre určenie právomoci.

Z postupu prvoinštančného súdu však vyplýva, že prvoinštančný súd vyhodnotil žalobu vo veci samej, ktorou sa žalobkyňa domáhala ochrany individuálnych práv ako žiadosť o predbežné prerokovanie nároku podľa § 15, § 16 zákona č. 514/2003 Z.z., teda ako procesnú podmienku.

Žalobkyňa v odvolaní tento procesný postup prvoinštančného súdu namietala, keď poukázala na skutočnosť, že prvoinštančný súd, resp. zákonná sudkyňa mala snahu jej žalobu mariť, pretože nežiadala o predbežné prerokovanie nároku na Ministerstve spravodlivosti. Obdobne aj vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného poukázala na to, že v žalobe jasne uviedla, čoho sa domáha.

8. Právo na spravodlivý súdny proces je pomerne široký okruh dielčich práv, medzi ktorými dominuje najmä právo na prístup k súdu. Každý má právo domáhať sa ochrany svojich porušených práv pred súdom. Pokiaľ súd mu znemožňuje realizovať tieto práva, je tým porušované právo na spravodlivý súdny proces.

Keďže prvoinštančným súdom došlo k takémuto porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, než napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP).

9. Úlohou prvoinštančného súdu v ďalšom konaní bude vysporiadať s označením žalovaného, a ďalej bude povinnosťou prvoinštančného súdu vo veci konať a rozhodnúť a posúdiť, či sú splnené na strane žalobkyne nielen zákonné predpoklady uplatnenia nároku na súde žalobou tak, ako to žalobkyňa uviedla, ale či aj nárok žalobkyne je dôvodný a pokiaľ áno, v akej výške.

10. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.